Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ

про результати відвідування
Зіньківського районного суду Полтавської області

30.10.2026

м. Полтава, 2026

І. ВСТУП

На виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують, видів поводження та покарання, на підставі статей 13, 19[1], 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 30.10.2026 групою національного превентивного механізму (далі – НПМ) здійснено відвідування Зіньківського районного суду Полтавської області (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ у складі:

Кармазін-Денисенко Лариса Олексіївна, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Чугай Олег Вікторович, головний спеціаліст Відділу сприяння роботі регіональних представництв Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Беза Сергій Євгенійович, представник громадської організації.

Відвідування проведено у присутності Педько Лідії Іванівни, керівника апарату суду.

Загальна інформація.

Місцезнаходження суду: вул. Соборності, 2, м. Зіньків, Полтавський район, Полтавська область, 38100.

Ситник Оксана Володимирівна, в.о. голови суду.

Штатна чисельність працівників суду – 23 особи, у тому числі суддів – 5.

Організаційне та фінансове забезпечення діяльності суду здійснює Територіальне управління Державної судової адміністрації України у Полтавській області.

Відповідно до статті 22 Закону України «Про судоустрій і статус суддів», суд є судом першої інстанції та здійснює правосуддя у порядку, встановленому законом. Суд розглядає цивільні, кримінальні, адміністративні справи, а також справи про адміністративні правопорушення у випадках та порядку, визначених процесуальним законом.

Відповідно до Паспорта будівлі (приміщення) суду, суд розміщено на третьому поверсі триповерхової адміністративної будівлі, яка є державною власністю в особі Державної судової адміністрації України.

При вході до будівлі та на третьому поверсі наявні вивіски із зазначенням повної назви суду (фото 1-2).

Вхід до приміщення суду не обладнано пандусом.

У будівлі суду наявний 1 зал судового засідання для розгляду кримінальних справ (фото 3), який оснащено загородженням для підсудних зі спеціального захисного скла та 1 зал судових засідань для розгляду цивільних справ.

Зали судових засідань технічно обладнані системою відеоконференцзв’язку, що дозволяє проводити засідання в режимі відеоконференції. Вікна залу

судового засідання для розгляду кримінальних справ оснащені ґратами, що забезпечує додаткову безпеку.

У будівлі суду облаштовано санітарний вузол для працівників та відвідувачів (фото 4). У наявності аптечки для надання домедичної допомоги (фото 5).

Інформаційні стенди, встановлені в приміщенні будівель суду, містять важливу інформацію про графік прийому громадян, телефони гарячих ліній Державної судової адміністрації України, дані про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, надання безоплатної правової допомоги, а також правила та обов'язки учасників судових процесів (фото 6-7).

Охорона приміщення та пропускний режим у будівлях суду забезпечуються працівниками Територіального управління Служби судової охорони у Полтавській області. Для контролю доступу до приміщення суду використовується ручний металодетектор та система відеонагляду.

У підвальному приміщенні будівлі, в якій розміщено суд наявне обладнане найпростіше укриття (фото 8).

Фактів заподіяння тілесних ушкоджень або насильницької смерті утримуваним особам під час їх перебування у приміщенні суду не встановлено.

Попередні зауваження.

За результатами попереднього відвідування НПМ суду 11.04.2023 зафіксовано наступні порушення:

у будівлі суду не обладнані камери для тримання підсудних (засуджених) та приміщення конвою;

відсутність спеціальних санітарних вузлів для підсудних (засуджених);

відсутність кімнати для роботи адвоката з підсудними (засудженими);

порушення прав осіб з інвалідністю та маломобільних осіб;

відсутність ізольованого маршруту конвоювання підсудних (засуджених);

підсудні (засуджені) позбавлені доступу до питної води.

Рекомендації надані за результатами попереднього відвідування не виконані.

ІІ. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права на захист від катування або нелюдського чи такого, що принижує гідність, поводження або покарання.

1. У порушення вимог пунктів 6.5.1, 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» затвердженого наказом Міністерства регіонального розвитку та будівництва України від 17.05.2010 № 175 (далі – ДБН) та пунктів 9, 10, 12 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженого спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68

(далі – Інструкція), у будівлі суду не обладнані камери для тримання підсудних (засуджених) та приміщення конвою.

У ході відвідування встановлено, що засуджені очікують на судове засідання у стаціонарному загородженому боксі.

За таких обставин в суді не може забезпечуватись роздільне розміщення чоловіків і жінок, дорослих і неповнолітніх, а також інших осіб. Незабезпечення належними умовами обвинувачених (підсудних), засуджених призводить до порушення їх прав на гідні умови тримання під час перебування.

2. У порушення пункту 6.5.1 ДБН відсутній окремий санітарний вузол для підсудних (засуджених).

3. У порушення пункту 20 Мінімальних стандартних правил поводження з в'язнями, схвалених Економічною і Соціальною радою ООН, а також пункту 22.5 Європейських пенітенціарних правил, обвинувачені (підсудні), засуджені, які доставляються до суду, позбавлені безперешкодного доступу до питної води.

Порушення права на життя.

4. У порушення вимог пункту 13 Інструкції у обох приміщеннях суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від камери до залу судових засідань, у зв'язку з чим, підсудні (засуджені) конвоюються через запасний вхід будівлі суду та загальним коридором сходової клітки на третій поверх, що є доступними для сторонніх осіб. Дана обставина призводить до порушення права на безпеку як відвідувачів, працівників суду, так і підсудних (засуджених), а також підвищує ризики потрапляння до осіб, що перебувають у суді, заборонених речей та предметів.

5. У порушення вимог пункту 5.11 ДБН та пункту 14 Інструкції у суді не обладнано бокс для заїзду спеціального автотранспорту варти та посадки (висадки) обвинувачених (підсудних), засуджених або огороджену стоянку для спеціального автотранспорту варти біля зовнішнього спеціального входу.

6. У порушення вимог пункту 7.2.6 ДБН приміщення суду не обладнано автоматичною пожежною сигналізацією, що створює потенційну загрозу життю і небезпеці громадян у разі виникнення пожежі.

7. У порушення вимог пунктівв 3.17, 3.10 Розділу V Правил пожежної безпеки в Україні, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 30.12.2014 №1417, незабезпечено технічне обслуговування вогнегасників, встановлені з порушенням вимог (фото 9-10).

Порушення права на професійну правничу допомогу.

8. У порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, пункту 23.4 Європейських пенітенціарних правил, статті 59 Конституції України, пункту 6.5.2 ДБН, у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливлює реалізацію їх права на захист.

Окрім цього, зазначене порушення може стати причиною чергових звернень до Європейського суду з прав людини (далі – ЄСПЛ) і виплатою Україною значних сум коштів в якості компенсації.

У справі «Фірстов проти Росії» (скарга № 67312/12) ЄСПЛ констатував, що хоч підсудний і міг спілкуватися зі своїм захисником через загородження у залі суду, у тому числі під час перерв, які оголошувалися для цієї мети суддею за клопотанням заявника, не було доведено, що такі консультації носять конфіденційний характер у зв'язку з присутністю конвою у межах досяжності слуху. Таким чином, ЄСПЛ засвідчив порушення статті 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод.

Отже, проведення зустрічі адвоката із утримуваними особами у приватному порядку є необхідним для їх захисту від неналежного поводження.

Порушення прав осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення.

9. У приміщенні суду не забезпечено умови для участі в судових засіданнях маломобільних груп населення, що порушує вимоги ДБН 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення» (далі – ДБН Інклюзивність).

У порушення 7.2.20 ДБН початок сходів на вході до будівлі та сходах у приміщенні суду не позначені тактильними (рифленими) та контрастно забарвленими попереджувальними смугами, що розташовуються перпендикулярно до напрямку руху безпосередньо перед сходами.

Вхід до приміщення суду не обладнано пандусом (фото 11).

Зокрема, маломобільні особи не в змозі вільно переміщуватися коридорами суду, враховуючи відсутність ліфту та внутрішніх пандусів (фото 12).

10. У порушення пункту 11.5 ДБН Інклюзивність, санітарно-гігієнічні приміщення суду не пристосовані для користування особами з інвалідністю та маломобільними групами населення, оскільки відсутні поручні та не забезпечено можливість безперешкодного доступу до санітарних приміщень для осіб, які пересуваються на кріслі колісному або милицях.

Інші порушення.

11. У порушення п. 9.5 ДБН у приміщеннях залів судових засідань для розгляду кримінальних справ не здійснюється бактерицидне опромінювання та не ведеться відповідний журнал.

ІІІ. РЕКОМЕНДАЦІЇ

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України у Полтавській області, Зіньківському районному суду Полтавської області відповідно до компетенції та повноважень:

1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що призводять або можуть призводити до порушень прав людини.

2. Опрацювати питання щодо облаштування у суді камер для обвинувачених (підсудних), засуджених площею не менш ніж 4 м^2 виходячи з розрахунку три камери на один зал судових засідань для розгляду кримінальних справ, приміщення конвою.

3. Забезпечити в суді ізольований маршрут конвоювання обвинувачених (підсудних), засуджених від камери до залу судових засідань.

4. Обладнати у суді бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огороджену стоянку для спеціального автотранспорту варти.

5. Обладнати будівлю суду спеціальним санвузлом для підсудних.

6. Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними.

7. Створити для маломобільних груп населення відповідні умови доступу до приміщень суду.

8. Обладнати приміщення суду автоматичною пожежною сигналізацією та технічне обслуговування вогнегасників.

9. Забезпечити здійснення бактерицидного опромінювання залів судових засідань для розгляду кримінальних справ.

10. Вжити заходів щодо забезпечення обвинувачених (підсудних), засуджених, які доставляються до суду, безперешкодним доступом до чистої питної води шляхом облаштування відповідних місць для її зберігання, забезпечення ємностями для питної води.

Додаток: фототаблиця на 6 арк.

Керівник групи НПМ
Головний спеціаліст Відділу сприяння
роботі регіональних представництв
Секретаріату Уповноваженого
Верховної Ради України
з прав людини **Лариса Кармазін-Денисенко**

Фототаблиця до звіту

Фото 1

Фото 2

Фото 3

Фото 4

Фото 5

Сканкопія
міщення суду на місцевості
стор. 2 з 2

Фото 6

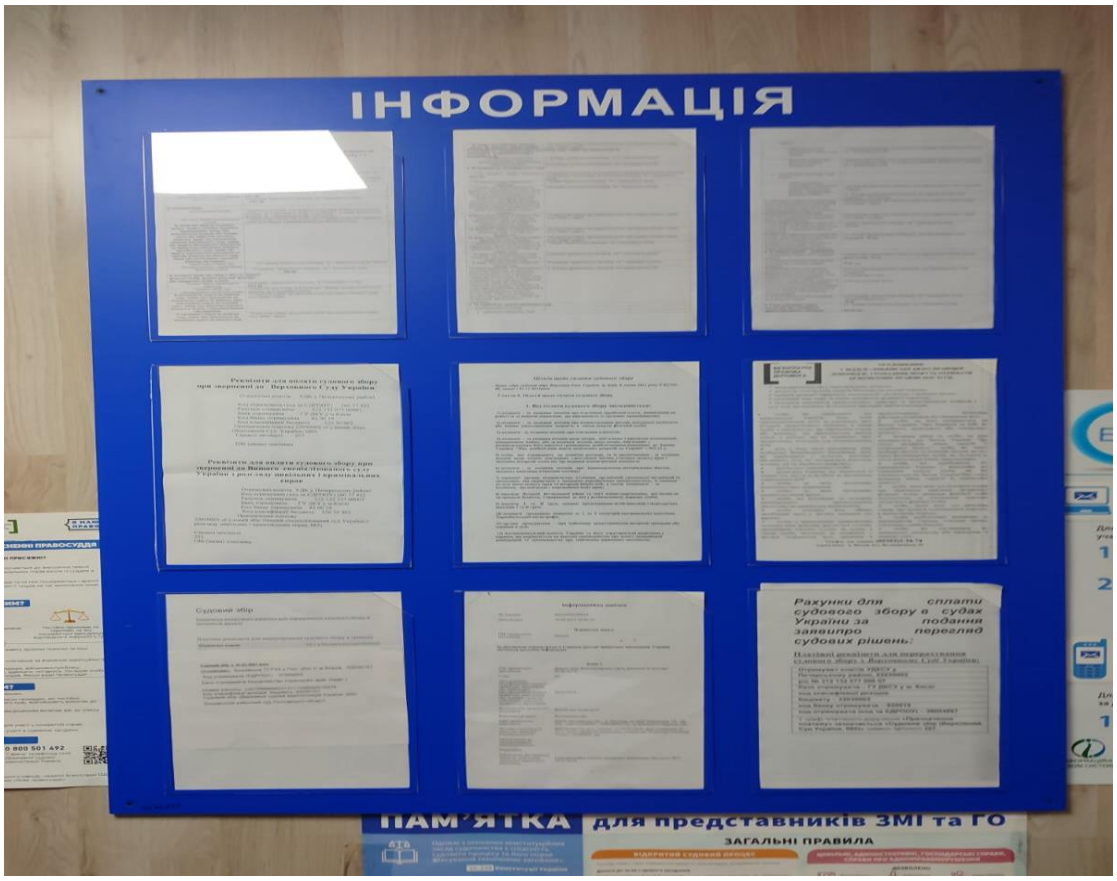
ІНФОРМАЦІЯ
Рахунки для сплати судового збору в судах України за подання заявипро перегляд судових рішень:
ПАМ'ЯТКА для представників ЗМІ та ГО
ЗАГАЛЬНІ ПРАВИЛА

Фото 7

Фото 8

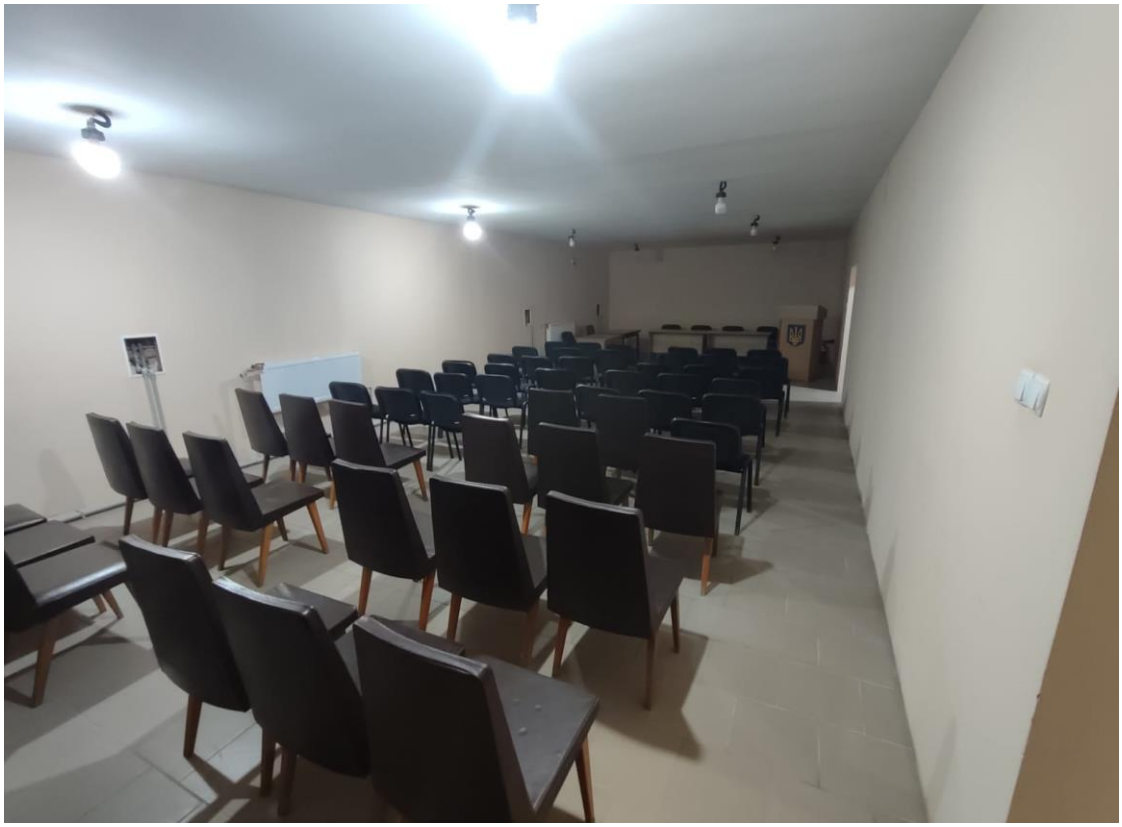

Фото 9

Фото 10

Фото 11

Фото 12

